

Huvudman

Hultsfreds kommun
kommunen@hultsfred.se

Beslut

Datum 2026-10-23

Dnr SI 2026:6844

Sida **1 (9)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Vena skola 1 i Hultsfreds kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hultsfreds kommun att senast den **15 februari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande anmälan och utredning om särskilt stöd samt skolans arbete för att skapa studiero. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Hultsfreds kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Hultsfreds kommun ska vidta följande åtgärder

Anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 23 november 2026 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav gällande anmälan till rektorn om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn ska förtydliga för personalen hur en sådan anmälan ska göras och att det för varje anmälan kommer att genomföras en utredning om särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § a och 3 kap. 7 § skollagen)
2. Se till att alla elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper och de betygskriterier som minst ska uppfyllas anmäls till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska dokumentera de anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 23 oktober 2026 till den 7 februari 2027 och vilket datum anmälan gjorts för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i

samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

3. Rektorn ska, för varje anmälan om eventuellt behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn, eller som redan har inkommit men där utredning inte har påbörjats, se till att respektive elevs behov av särskilt stöd utreds. Rektorn ska dokumentera vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Arbete för att skapa studiero

4. Se till att rektorn ansvarar för att skolenheten följer upp elevernas studiero, analyserar vilka hinder som finns för att elever ska ha studiero samt utifrån analysen beslutar om åtgärder för att undanröja dessa hinder. Uppföljningen och analysen ska bland annat omfatta om eleverna får den ledning och stimulans samt de stödinsatser som de behöver. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en redogörelse för resultatet av uppföljningen, vilka eventuella hinder som enligt analysen finns för att eleverna ska ha studiero samt beslutade och genomförda åtgärder. (5 kap. 3 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, och uppföljning av sådana anpassningar inom ramen för garantin för tidiga stödinsatser, samt beslut om åtgärdsprogram.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:6844) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av Vena skola 1 i Hultsfreds kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Vena skola 1 följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och uppföljning av sådana anpassningar som getts som en följd av garantin för

tidiga stödinsatser, anmälan och utredning av särskilt stöd, beslut om åtgärdsprogram samt studiero.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 9 och 10 september 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skriftliga individuella studieplaner. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Anmälan och utredning om särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan till rektorn

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att lärarna inte alltid anmäler en elev till rektorn när de befarar att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots extra anpassningar. Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår att rutinen för att anmäla en elev till elevhälsoteamet, där rektorn ingår, är att anmälan görs via ett digitalt formulär, men elevhälsan uppger att en anmälan också kan ske vid gemensamma möten där lärare, elevhälsan och rektorn i gemensam dialog kommer fram till att en elev ska anmälas eller inte. Av intervju med lärarna framgår att rektorn och elevhälsan har kännedom om de elever som lärarna inte befarar kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper som lärarna inte har anmält för utredning om särskilt stöd.

Av omdömen i individuella utvecklingsplaner och intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att åtminstone två elever inte når godkänd nivå avseende måloppfyllelse i ett eller flera ämnen. Av intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att trots att lärare har befarat eller befarar att eleverna inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna som minst ska uppfyllas är eleverna inte anmälda till rektorn för utredning av särskilt stöd. Av intervju med lärare

framgår att det finns sju elever i årskurserna 2 och 3 som lärarna befarar inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper, trots att de ges extra anpassningar, men som inte är anmälda för utredning av behov av särskilt stöd. Av intervju med lärare framgår att om de endast ser någon progression i elevens kunskapsutveckling med stöd av extra anpassningar skjuts bedömningen om det är tillräckligt för att eleven ska nå kriterierna för bedömning av kunskaper fram, och lärarna anmäler inte eleven för utredning av behov av särskilt stöd. Av intervju med rektorn framgår att de sju elever som lärarna uppgett inte är anmälda är kända för rektorn och aktualiserade hos elevhälsan men inte är anmälda i nuläget, eftersom de först ska se över elevernas progression.

Utredning av elevers behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att lärarnas anmälningar inte alltid leder till en utredning av elevers behov av särskilt stöd. Av samma intervjuer framgår att efter att en anmälan gjorts diskuteras eleven på ett klassanalysmöte där lärarna, elevhälsan och rektorn går igenom vilka extra anpassningar eleven har getts och om dessa är tillräckliga eller inte. Om de extra anpassningarna inte bedöms som tillräckliga startas inte alltid en utredning. En anmälan leder oftast till att ytterligare extra anpassningar tillämpas för en ny period. Av intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det finns elever som föregående läsår fick extra anpassning men inte uppnådde kriterierna för bedömning av kunskaper, och som ännu inte har anmälts för utredning av särskilt stöd och fortfarande får stöd i form av extra anpassningar. Elevhälsan och rektorn uppger att så länge eleven gör progression avvaktar de med att utreda elevens behov av särskilt stöd, framför allt under lågstadiets första två år. Årskurs tre blir en brytpunkt där lärare, tillsammans med elevhälsan, ser över huruvida eleven gjort någon form av progression under tidigare läsår och huruvida fortsatta extra anpassningar är tillräckliga. Av intervju med elevhälsan och rektorn framgår dock att elever utreds för behov av särskilt stöd om elever uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Av dokumentstudier genomförda i samband med besöket den 9 och 10 september 2026 och av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att rektorn fattar beslut om att åtgärdsprogram ska utarbetas eller beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram efter varje utredning av en elevs behov av särskilt stöd. Vidare framgår det av de granskade åtgärdsprogrammen hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd. Av intervjuer med lärarna, elevhälsan och rektorn framgår att elev och vårdnadshavare underrättas om innehållet i beslutet.

Av inkomna synpunkter på tjänsteanteckningen från huvudmannen framgår att elevhälsan, där rektorn ingår, gör en avstämning och bedömning även under årskurs 1 och 2 om det finns elever som är i behov

av utredning av särskilt stöd om det bedöms att extra anpassningar inte är tillräckliga och lärare har aktualiserat dessa elever till rektorn.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 a § skollagen)

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Vidare framgår att samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Vidare framgår av skollagen att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att alla som arbetar i skolan har ett ansvar för att uppmärksamma de elever som behöver särskilda stödåtgärder och att föra detta vidare till rektorn. Anmälningsskyldigheten kan i det enskilda fallet gälla en lärare, personal inom elevhälsan eller annan skolpersonal. Om en elevs stödbehov uppmärksammas av en lärare inom ramen för den undervisning som läraren ansvarar för, är läraren skyldig att anmäla detta till rektorn. En anmälan utlöser en utredningsskyldighet. (prop. 2009/10:165 s. 664)

Skolinspektionens bedömning*Anmälan till rektorn*

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vad gäller att anmäla till rektorn när det befaras att en elev inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar. Tillsynen visar att lärare inte alltid anmäler till rektorn när de bedömt att extra anpassningar inte är tillräckliga. Om en elev gör progression i sin kunskapsutveckling, men läraren ändå befarar att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas är läraren skyldig att anmäla det till rektorn. Skolinspektionen bedömer också att det finns otydligheter i anmälningsförfarandet eftersom det finns olika uppfattningar om hur en anmälan ska göras.

Utredning av elevers behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolans arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att det inte alltid görs en utredning av en elevs behov av särskilt stöd efter att lärare anmält att de befarar att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. När lärarna har anmält en elev är det vanligt att lärarna uppmanas att ge eleven nya extra anpassningar för ytterligare en period, i stället för att en utredning inleds. Detta är en brist. Enligt skollagen ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds för varje elev som rektorn mottar en anmälan om; det är inte valfritt att starta en sådan utredning. Om en elevs behov inte utreds, riskerar eleven att helt eller i vart fall under en viss tid bli utan det särskilda stödet som eleven har rätt till.

Avslutningsvis bedömer Skolinspektionen att skolenheten uppfyller författningarnas krav gällande att det startas en utredning för elever som uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Skolinspektionen bedömer även att skolenheten uppfyller författningarnas krav vad gäller beslut om åtgärdsprogram. Efter varje utredning av en elevs behov av särskilt stöd fattar rektorn beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller beslutar att inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Elevens och elevens vårdnadshavare underrättas om det fullständiga innehållet i beslutet och hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd.

Skolans arbete för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Studieron på skolan

Av intervju med elever, lärare samt av en lektionsobservation framgår att det förekommer att elever pratar under lektioner på ett sätt som stör studieron i en klass och att läraren vid upprepade tillfällen får säga till eleverna. Av intervju med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att de upplever att det för övrigt är studiero. Av två lektionsobservationer framgår att ljudnivån i klassrummen är låg samt att läraren har en genomgång med instruktioner för vad som ska genomföras under lektionen och går igenom de förhållningsregler som eleverna ska följa under lektionspasset.

Det förebyggande och upprätthållande arbetet för att skapa studiero

Av intervju med elever framgår att eleverna får svara på en trygghetsenkät men att den inte innehåller några frågor om hur eleverna upplever sin studiero. Lärarna uppger att de inte känner till några uppföljningar av studieron på skolenheten: någon strukturerad uppföljning av studieron från rektorns sida förekommer inte. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår vidare att studieron inte diskuteras regelbundet, men att lärare följer upp den på eget bevåg bland annat på utvecklingssamtal, samt att lärare och rektorn diskuterar studieron på förekommen anledning. Av samma intervjuer framgår att studieron inte heller analyseras eftersom studieron inte anses vara ett problem och att det därmed inte funnits behov av sådan analys. Av intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att rektorn genomför lektionsobservationer för att få en uppfattning av studieron samt att rektorn har förutsättningar att bedriva ett förebyggande arbete för att skapa studiero. Av intervju med rektorn framgår att rektorn inte har identifierat några strukturella problem med studieron på skolan föregående eller innevarande läsår, och när det uppstår problem med studieron är det i stället hänförligt till enskilda elever som har behov av stöd.

I skolenhetens systematiska kvalitetsarbete som Skolinspektionen tagit del av för de två senaste läsåren finns inte någon analys av studieron på skolan.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där undervisningen präglas av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs både ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och

studiero och ett arbete för att upprätthålla tryggheten och studieron för att skapa studiero. Rektorn ansvarar för arbetet. (5 kap. 3 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat följande. Ett förebyggande arbete innebär bland annat att skolor och huvudmän följer upp såväl elevernas trygghet som studiero. Det innebär även att skolor och huvudmän analyserar vilka hinder som finns för att elever ska vara trygga och ha studiero och aktivt verkar för att dessa hinder undanröjs. Det kan bland annat innebära att skolan förebygger ordningsstörningar genom väl förankrade ordningsregler och ett gemensamt förhållningssätt bland personalen och utveckling av det pedagogiska ledarskapet i klassrummet. Det kan även innebära ett fokus på att erbjuda en varierad undervisning av hög kvalitet och de extra anpassningar, särskilda stöd och utmaningar som eleverna behöver. Sammansättningen av elever på olika skolenheter kan också vara en av de faktorer som ingår i de analyser som ska göras. Utifrån en uppföljning och analys av vilka behov som finns i verksamheten kan både mer generella och särskilt riktade åtgärder behöva vidtas. (prop. 2021/22:160 s. 229)

Vidare framgår av förarbetena till skollagen att skolan även behöver arbeta för att upprätthålla studieron. Det anges att det förutsätter att rektorn och skolledningen har en uppfattning om hur lektionerna och undervisningen fungerar och att lärarna har nödvändiga förutsättningar för att utöva sitt undervisningsuppdrag. I förarbetena framhålls att rektorn behöver säkerställa att lärare har ett aktivt ledarskap på lektionerna som främjar och upprätthåller trygghet och studiero vilket bidrar till att ordningsstörningar inte uppstår. Arbetet med att upprätthålla studieron förutsätter ett verksamhetsnära ledarskap där rektorn utifrån en nulägesanalys, ansvarar för att bedriva ett operativt arbete för trygghet och studiero. Rektorn behöver även skaffa sig vetskap om i vilken utsträckning elever olika behov av stöd tillgodoses. För att studieron ska kunna upprätthållas behöver vidare huvudmannen ha en god kännedom om skolenheternas förutsättningar och utmaningar. (prop. 2025/26:193 s. 37 och 151)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens förebyggande och upprätthållande arbete för att skapa studiero. Utredningen visar att det saknas ett strukturerat arbete under rektorns ledning i arbetet för att se till att studiemiljön präglas av studiero. I ett sådant arbete ingår att systematiskt följa upp studieron på skolan, analysera vilka hinder som finns för att skapa och upprätthålla studieron och utifrån resultatet av uppföljning och analysen besluta om eventuella åtgärder för att undanröja dessa hinder. Ett tänkbart hinder som har identifierats under utredningen är att när enskilda elever stör undervisningen kan det bero på stödbehov som inte har tillgodosetts.

Skollagen är tydlig med att huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete för att skapa studiero och att rektorn ansvarar för ett sådant arbete görs.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Hultsfreds kommun verksamhet vid Vena skola 1 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att anmäla och utreda elevers behov av särskilt stöd samt skolans arbete för att skapa studiero. Det finns därför skäl att förelägga Hultsfreds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att elever som är i behov av extra anpassningar ges sådana. Lärarna och elevhälsan uppger att extra anpassningar ges i form av exempelvis bildstöd, anpassat lärmaterial och lästräning med speciallärare. Extra anpassningar ges i såväl teoretiska som praktiska ämnen.

Uppföljning av extra anpassningar inom ramen för garantin för tidiga stödinsatser

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att de extra anpassningar som har getts i ämnena svenska och matematik, följs upp i slutet av förskoleklassen, årskurs 1 och årskurs 3. Av samma intervjuer framgår att uppföljningarna görs tillsammans med specialpedagogisk kompetens. Av intervju med lärare, elevhälsan och rektorn överförs resultatet av uppföljningen till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt

bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet. (3 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att bland annat i slutet av lågstadiet i grundskolan ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs. (3 kap. 4b § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

 Hans-Göran Arvidsson

Beslutsfattare
Signerat av: Hans-Göran Arvidsson

 Josefine Engdahl

Föredragande
Signerat av: Josefine Engdahl